Sülh təhlükə altındadır

ABŞ və Ukrayna prezidentlərinin görüşü mübahisəli keçib

Fevralın 28-də Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski ABŞ-yə rəsmi səfər edib. Ağ Evdə o, dövlət başçısı Donald Trampla görüşüb, daha əvvəl isə amerikalı senatorlarla danışıqlar aparıb.

Prezidentlərin Ağ Evin qərb qanadının foyesində jurnalistlərlə görüşü zamanı V.Zelenski ABŞ-nin vitse-prezidenti Cey Di Venslə mübahisəyə girib və buna Donald Tramp müdaxilə edib.

Prezident Volodimir Zelenski Ukraynanın təhlükəsizlik təminatlarından danışıb. O vurğulayıb ki, zəmanət olmadan Kiyev atəşkəslə razılaşmayacaq. Bundan əlavə, dövlət başçısı müharibənin dayandırılması üçün danışıqlarda kimin iştirak etməli olduğunu aydın şəkildə ifadə edib. V.Zelenski vurğulayıb ki, bu, ABŞ və Rusiya arasında deyil, Rusiya ilə Ukrayna arasında müharibədir.

Bundan sonra Volodimir Zelenski Ağ Evi erkən tərk edib. Əvvəllər elan olunduğu kimi mineral ehtiyatlar sazişinin imzalanması baş tutmayıb.

Ağ Evdən çıxarkən Tramp Zelenski ilə Oval kabinetdə keçirdiyi müzakirəni mətbuat mənsublarına danışıb. O, Zelenski ilə görüşün o qədər də yaxşı keçmədiyini deyib: "O, çox sərt danışdı. Biz sülh axtarırıq, barışmaq istəməyəni axtarmırıq. Mən sülh axtarıram. Biz on illik müharibəyə girib oyun oynamaq istəmirik".

Zelenskinin sülh sazişi bağlamaq istəyi ilə bağlı şübhələrinin olduğunu izah edən Tramp əlavə edib: "Mən indi sülh istəyirəm. Prezident Putin də bunu istəyəcək. Bu adam (Zelenski) bizim mübarizəmizi davam etdirməyimizi istəyir".

Trampın sözlərinə görə, Zelenski barışmaq istəyən adama bənzəmir: "Zelenski dərhal danışıqlar masasına qayıtmaq istəyir, amma buna icazə verə bilmərəm. Onlar atəşkəs bağlamalıdırlar. Atəşkəs dərhal gələ bilər. Müharibəyə son qoymaq istəyirsənsə, müəyyən bir müddəti əhatə edən müqavilə imzalayırsan. Bu, vaxt tələb edir. Mən hər şeyin indi bitməsini istəyirəm. O, qəfildən böyük adam oldu. Çünki ABŞ onun tərəfindədir. Ya buna son qoyuruq, ya da döyüşməsinə icazə veririk. Mübarizə aparsa, yaxşı olmayacaq, çünki bizsiz o, qalib gələ bilməyəcək".

Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski isə ABŞ prezidenti Donald Trampla görüşündən sonra Fox News telekanalına müsahibəsində Amerika xalqına göstərdikləri köməyə görə minnətdar olduğunu bildirib. "Siz bizə sağ qalmağımıza kömək etdiniz", - deyən dövlət başçısı fevralın 28-də Ağ Evdə baş verən hadisələrə, mineral ehtiyatlar və təhlükəsizlik təminatlarına dair sazişin taleyinə münasibət bildirib: "Tramp başa düşməlidir ki, heç kim müharibəni ukraynalılar qədər bitirmək istəmir. Düşünürəm ki, bu mübahisə hər iki tərəf üçün yaxşı deyil. Mən açığam. Amma ukraynalıların bizi öldürən ruslara münasibətini dəyişə bilmərəm. Onlar bizim düşmənlərimizdir!"

O, ABŞ-nin vitse-prezidenti C.D.Venslə mübahisənin niyə yarandığını da izah edib. Zelenski qeyd edib ki, o, dəfələrlə siyasətçilərdən ölən ukraynalılar və düşmən tərəfindən ələ keçirilən ərazilər barədə danışarkən düzgün olmağı, səsləndirdikləri rəqəmlərə və sözlərə diqqətlə yanaşmağı xahiş edib. Mübahisə də bundan yaranıb.

Onun sözlərinə görə, Ukrayna sülh istəyir və istənilən halda danışıqlar baş tutacaq. Bununla belə, söhbət ədalətli və davamlı sülhdən gedir və Ukrayna danışıqlar masası arxasında güclü olmalıdır.

Zelenski həmçinin vurğulayıb ki, mineral ehtiyatlar üzrə saziş imzalanmalıdır və Ukrayna buna hazırdır. Onun fikrincə, "bu, təhlükəsizlik təminatlarına doğru ilk addım olacaq. ABŞ bu müqavilənin nə vaxt imzalanmasında maraqlıdır, lakin bunun nə vaxt baş verəcəyi Vaşinqtondan asılıdır. Amma biz aydınlaşdırmaq istəyirik ki, imzalanandan sonra növbəti addımlar necə olacaq."

Təhlükəsizlik zəmanətlərindən danışan Zelenski ən sürətli yolun NATO olduğunu vurğulayıb: "Şimali Alyans olmasa, onda gəlin NATO-nu Ukraynada quraq. Avropa hazırdır. Avropaya baxın, o güclüdür və daha da güclənir. Amma ABŞ kimi müttəfiqinin olmasını istəyir".

Dövlət başçısı Trampın dərhal atəşkəslə bağlı çağırışlarına münasibət bildirib: "Mən əsgərlərimizə və mülki vətəndaşlarımıza hörmət edirəm. Mən sadəcə olaraq "dur" deyə bilmərəm... Heç kim dayanmayacaq, çünki hamı Putinin sabah qayıdacağından qorxur".

Zelenski Trampla mübahisədən sonra senator Lidsi Qremin istefa çağırışını cavablandırarkən "bu qərarı yalnız Ukrayna xalqı verə bilər", - deyə vurğulayıb.

O, Trampdan üzr istəmək istəyib-istəməyəcəyi barədə suala da cavab verib: "Mən pis heç nə etmədiyimizi düşünürəm. Demokratiyaya və mediaya hörmətlə yanaşaraq, hesab edirəm ki, biz Ukraynanın mövqeyini başa düşməliyik".

Donald Tramp Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə "ehtiyatlı" davranır və Kreml liderini təhqir edə biləcək ritorikadan çəkinir. Bunu isə ABŞ dövlət katibi Marko Rubio CNN telekanalına müsahibəsində deyib. O, həmçinin əlavə edib ki, Ağ Ev Trampla danışıqlar zamanı "fiaskoya" görə Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenskidən üzrxahlıq gözləyir və ABŞ prezident administrasiyası indi Ukrayna prezidentinin sülh istəməsinə şübhə edir.

Rubio Trampın Putinə simpatiyasını Amerika prezidentinin qısa bir vaxtda müharibəni bitirmək istəyi ilə izah edib. Dövlət katibinin sözlərinə görə, ABŞ lideri ictimai "hücumlar" etmək və Putini təhqir etmək istəmir, çünki onun fikrincə, bu, danışıqlar prosesinə mane ola bilər.

Rubionun fikrincə, bəlkə də Zelenski sülh razılaşmasını istəmir. O deyir ki, bunu istəyir, amma ola bilsin ki, istəmir. Və sülh səylərinin bu aktiv şəkildə zədələnməsi bu görüşdən əvvəl onunla ünsiyyətdə olan hər kəsi dərindən məyus edir.

Rubio həmçinin bildirib ki, Amerika tərəfi ABŞ və Ukrayna prezidentləri arasında görüşə vaxt itirib: "Donald Tramp deyib ki, Volodimir Zelenski sülhə hazır olanda qayıtsın".

Son məlumata görə, Tramp bildirib ki, Zelenski danışıqların davam etməsi üçün sülh istədiyini deməli və Rusiya prezidenti Putini tənqid etməyi dayandırmalıdır.

Bu arada Böyük Britaniyanın baş naziri Kir Starmer Zelenskini dəstəkləyib və onu digər Avropa liderləri ilə birlikdə Londonda gözlədiyini bildirib.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2025.-2 mart (№47).- S.2.